

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm × 60 inseratnega stolpca mali Din 0-20, uradni D 0-30, poslano, posmrtnice i. reklame D 0-50. Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravištvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ul. 54.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno Din 1.—, četrletno Din 3.—, polletno Din 5.—, celoletno Din 12.—.

Klerikalci prihajajo zopet v stari tir

Klerikalni zmaj vzdiguje vedno nesramneje in predrznejše svojo glavo. Pripravlja se na volitve v oblasti in se ne sramuje na deželi prav nobenih sredstev, s katerimi upa doseči uspeh. Klerikalci kričijo, da v Jugoslaviji ni svobode, da vlada absolutizem. Navzlic temu pa počenjajo na deželi, kar hočejo, ne da bi jim oblasti stopile na prste ali jih skušale ovirati.

Iz raznih krajev nam poročajo o zlorabah misijonarjev, župnikov in kaplanov, kako ne dajejo pri spovedi odveze pristašem nasprotnih strank in Sokolom, kako napravljajo cerkve za klerikalne zborovalnice in vpriparjajo celo «ofre» za klerikalne shode, na katerih se hujska čisto tudi proti državi. Nikogar se ne bojijo, nihče jih ne ovira v tem. Mirno, nemoteno se glasijo nedeljo za nedeljo politične klerikalne kvante z lece, od koder bi se morala glasiti le beseda ljubezni in od koder bi se morali učiti le Kristusovi nauki brez besne politične strasti.

Za časa Avstrije so bili klerikalci na površju. Znana je še vsem njihova strahovlada in nasilje, znano je še, koliko nedolžnih ljudi so spravili kot «veleizdajalce» v ječo in celo v smrt. Strastna želja po nekdanji moči in strahovladi prihaja pri klerikalcih vedno bolj do izraza. Kot nekdanj, tako zlorabljajo zopet vero v dosego svojih ciljev. Na skrivnem in počasi so preparirali po shodih, spovednicah in cerkvah ljudstvo, ki se jim je po vojni izneverilo. Sedaj, ko mislijo, da je ljudstvo že zopet dovolj zbegano po napačnem tolmačenju verskih nauk, pa postajajo zopet predrzni in kričijo, da je vera v nevarnosti.

Mnogo nesamostojno mislečih ljudi je na ta način požrl klerikalni zmaj. Toda ne povsod. Tudi mnogi preprosti človek zna misliti in razlikovati prave Kristusove nauke od onih nauk, ki jih uči klerikalna vera. Saj je treba vzeti v roke le sveto pismo ali katekizem in primerjati te nauke

z življenjem onih, ki kričijo, da so borilci za katoliško vero. Poglejmo na primer našo duhovščino, ki bi morala pred vsem biti vsemu ljudstvu za vzgled, kako ta živi! Ne samo, da mladi kaplani zapeljujejo Marijine device in imajo nezakonske otroke, temveč se dobijo med duhovniki celo najnesramnejši sodomski grešniki, ki se morajo zaradi svojih ostudnih pregreh vlačiti po ječah kot tatovi in razbojniki. O pijancih med duhovščino niti ne govorimo, ravno tako tudi ne o pretepačih. In ravno takšna duhovščina najstrastnejše deluje za klerikalizem.

Kam bo prišlo naše ljudstvo na deželi, če bo imelo takšne dušne pastirje. Mnogi, ki vidijo v duhovniku ničvrednega človeka, propadajo. Orli in druga klerikalna mladina napada z noži in koli svoje politične nasprotnike in celo pobija jih, saj mnogi ni v cerkvi slišal še nič drugega, kot politične kvante. Saj ni čudno, če je tako, ker se v cerkvi netijo le politične strasti do brezmejnosti. Tako vzgaja svoje ovce večina naših takozvanih dušnih pastirjev, in le redke so izjeme duhovnikov poštenjakov.

Klerikalci se poslužujejo brezobzirno vseh obrekovanj, da bi škodovali napredni stvari in pridobili za sebe od naprednjakov vsaj one ljudi, ki stojijo bolj slabo na nogah. Tako vlečejo kot harmoniko po svojem podivjanem in za Jugoslavijo sramotnem časopisju proti demokratom na primer gonjo, ki jo je v zlobnem obrekovalnem namenu začel ravnatelj Jadranske banke Kamenarović. Klerikalci vedo, da je ta klevetniška govtava zavita in zlobna, toda to jih ne briga, saj njihovo načelo je: Laži, krađi čast in ubijaj, ako to koristi stranki!

Ako hočemo rešiti ljudstvo klerikalnega strupa, duševne in telesne propasti, se moramo boriti z vsemi silami, da stremo klerikalnemu zmaju ostudno svetohlinsko glavo. Boj proti

klerikalizmu je sveta dolžnost vseli naprednjakov na deželi. Klerikalna stranka ne sme priti pri nas več do odločnoče besede.

Politični pregled

V zakonodajnem odboru se je obravnaval te dni

načrt volilnega reda

za volitve v narodno skupščino. Po tem volilnem redu, na katerega so se zedinile vse vladne stranke, odpade na vsakih 40.000 prebivalcev po en mandat. Dosedanja volilna okrožja ostanejo. O tem, v kolikor se nov volilni red razlikuje od starega, bomo poročali, ako ga bo skupščina sprejela. V zakonodajnem odboru je bil že sprejet. Kakor poročajo iz Beograda, se pripravlja opozicija v skupščini na obstrukcijo, da bi onemogočila sprejetje novega volilnega reda. Načrt novega volilnega reda je za male stranke zelo neprikladen, ker mnoge strančice sploh ne bi dobile več nobenega mandata. Volilni red bo težko sprejet, ako ne bo odnehala opozicija, kateri se naenkrat ne mudi z volitvami, čeprav je doslej vedno kričala, naj se čimprej razpišejo.

Na kongresu jugoslovanske muslimanske organizacije v Sarajevu je prišlo

do končnega razkola med muslimani.

V muslimanski stranki sta bili dve struji: avtonomistična z dr. Spahom na čelu in vladna z Maglajićem na čelu. Na zborovanju je bila z veliko večino sprejeta avtonomistična resolucija, vsled česar je Maglajićeva skupina izstopila iz organizacije in osnuje svojo lastno stranko. Kakor znano so imeli doslej muslimani dva ministra, ki pripadata oba Maglajićevi skupini. Ker je odslej muslimanska vladna skupina mala, bo moral najbrž eden muslimanskih ministrov, menda Omerović, trgovinski minister, odstopiti.

Te dni je začela zborovati haška konferenca,

ki naj nadaljuje delo, započeto v Genovi. Haška konferenca kaže nekoliko več izgledov na uspeh, ker so se Francozi naenkrat pokazali nekoliko bolj popustljive in so izjavili, da so pripravljeni, udeležiti se pogajanj z Rusi.

Dne 19. t. m. se je

otvoril madžarski parlament,

v katerem se obeta podoben položaj kot v Jugoslaviji. Opozicija namreč grozi, da sploh ne pride v parlament, kakor naš Radić, ki rajše hujska in slepari nevedno ljudstvo. Vendar pa je na Madžarskem opozicija opravičena, da tako postopa, da protestira s tem proti vladnemu terorizmu za časa volitev, dočim Radić nima nobenega vzroka, da je ostal s svojimi poslanci doma.

Dopisi

Logatec. Te dni nas zapusti naš župnik, odšel je v Postojno, on že ve zakaj. Vendar smo z njim lahko izhajali, ker ni bil zagrizen. — V Dol. Logatcu so bile volitve občinskega gerenta in načelstva za agrarno reformo. V obeh slučajih so zmagali klerikalci, za kar gre „hvala“ našemu okrajnemu glavarju, ki zelo ljubi klerikalnega gerenta Slavca, in pa istim gospodom, ki so lansko leto podpisali znano famozno brzojavko, da naj Italijani Logatec obdrže. — Odkar se je pri nas prošlega marca odprla prodaja dalmatinskih vin na sedeče in stoječe goste, se je pijančevanje tako razvilo, da nas resno skrbi, kam bomo prišli. Od meseca marca do junija se je popilo v „Stali“ pri Dalmatinu 11 vagonov dalmatinskega vina v skupni vrednosti 2.716.000 K. Ta človek, ki je prišel semkaj iz Trsta, s svojo družino le italijansko govori, toči dalmatinsko vino in prodaja jedila še danes brez dovoljenja. Okrajno glavarstvo mu je sicer obljubilo, da bo dobil dove-

© Keller-I. Albrecht:

Romeo in Julija na kmetih

(Nadaljevanje 7.)

Precej debela žena si je sestavila posebno domačo nošo, v kateri je mislila, da bo neodoljiva. Oblekla je platineno nebarvano kmečko krilo, star moderc iz zelene svile, pavolnat predpasnik in bel ovratnik, ki ji ni prav nič pristojal. Lase, ki niso bili več gosti, je spleta v kite ter jih na sencih zvila v polžke. Zadaj pa si je zateknila v lase visoko lasnico. Tako ji stopicala in capljala s prisiljeno prijaznostjo okrog, je smešno šobila usta, da bi bila videti tem slajša, in ji brhko skočila zdaj k tej, zdaj k oni mizi ter postavila nanjo čašo ali krožnik sira s soljo ter smehlaje pripomnila:

„Tako, tako. Taklè, taklè! Krasno, prekrasno, gospodje!“

Takih in enakih neumnosti je izrekla še več. Čeprav je sicer imela jezik nasajen na pravem koncu, zdaj vendar ni vedela povedati nikoli nič pametnega, kajti bila je tuja in ni poznala ljudi. Seldvilčani najnižjih slojev, ki so ždeli tod, so si z rokami tiščali usta. Od smeha bi kmalu popokali in pod mizami so se suvali z nogami in naganjali:

„Raca na vodi! To je krasotica!“ „Nebeška!“ je rekel drugi. „Krščen na mast! Vredno je priti sem. Take že dolgo nismo videli!“

Njen mož je s temnimi pogledi dobro opazoval vse to. Sunil jo je včasih pod rebra in pošepetal:

„Krava stara! Kaj vendar počenjaš?“

„Ne moti me,“ je rekla ona nejevoljno. „Teleban stari! Ali ne vidiš,

kako se trudim, kako znam ravnati z ljudmi. To so pa le capini tvoje vrste! Le pusti me, pa bomo kmalu imeli boljše družbo pri nas!“

To vse je osvetljevalo dvoje bornih leščerb. Sin Sali pa je šel venkaj v temno kuhinjo, je sedel na ognjišču in se je razjokal nad očetom in materjo.

Gostje so se kmalu naveličali igre, ki jim jo je nudila dobra Mančevka. Ostali so spet tam, kjer jim je bilo bolje in so se lahko smejali čudnemu gospodarstvu. Le tuptam je prišel posameznik, ki je izpil kozarček in zehal v steno. Izjemoma je prišla tudi cela tropa in je mimogrede omamila s hruščem in truščem uboge ljudi. Bilo jim je tesno pri srečju v tem stisnjem zidovju, kjer so komaj videli sonce. Mancu, ki je imel sicer navado cele dneve preležati v mestu, se je zdelo zdaj nezno med tem

zidovjem. Kadar je mislil na svobodo prostranih polj, je začel tuhtati in mrko buljiti v strop ali v tla. Tekel je do vežnih vrat in spet nazaj; kajti sosedje so že zijali v hudega krčmarja, kakor so ga imenovali. Ni trajalo dolgo, ko so popolnoma ubožali in niso imeli prav ničesar več v rokah. Če so hoteli kaj jesti, so morali čakati, da je prišel kdo in za borne novce popil nekaj tistega vina, ki so ga še imeli v zalogi. Če je naročil klobaso ali kaj podobnega, so imeli pogosto velike težave in skrbi, kako bi mu jo preskrbeli. Kmalu so imeli tudi vino skrito le še v veliki steklenici. S to so skrivaj hodili ponj v kako drugo zakotno krčmo. Tako naj bi krčmarili brez vina in kruha in še prijazni naj bi bili povrhu, ne da bi se bili pošteno najedli. Bili so skoro veseli, kadar nikogar ni bilo, in so ždeli v svoji krčmici in niso

Ijenje, dasiravno so v tej vasi za 250 prebivalcev že dosedaj 4 gostilne preveč. Naravnost smešno je pa slišati od nekkih merodajnih oseb, ki trdijo, da hočejo z Dalmatino gostilno draginjo pobijati, ker le pre-dobro vedo, da je bilo v Logatcu vi-no po 28 in 32 K liter že pred prihodom Dalmatina. Poleg tega je pa tudi higijena v Dalmatinovi „Štali“ bolj nečislana. To smo napisali v premišljanje onim, kojim mora biti mar ljudski blagor. Ne razumemo te čudne popustljivosti. Na svidenje!

Sinji vrh (Bela Krajina). Gotovo si bodele mislili, da živi naša fara v najlepši slogi, ker se nič ne oglašamo. No, tokrat vas moramo vendar malo obvestiti o „vzornem“ delovanju našega častitega dušnega pastirja. Pred letom dni, ko je prišel v našo faro, smo pričakovali, da bo delal čast svojemu stanu, pa kmalu smo morali uvideti, kako smo se varali. Ker smo pri nas sami „preklicani liberalci“ in samostojneži, v njegov rog pa trobi le celih 6 pri-stašev, slišimo vsako nedeljo mesto božje besede samo zabavljanja, ki ne veljajo le časopisju in vladi, ampak tudi posameznikom. Fant ne sme govoriti z dekletom, menda zato, ker tudi g. fajmošter s svojo kuharico ne. Na dan Rešnjega telesa se je pokazal župnik čudnega junaka. Ko je pri večernicah zapazil fante na koru, jih je šel kar sredi litanij podit. Fantje so se res umaknili s kora, ker niso hoteli prepira na posvečenem kraju, četudi je župnik v cerkvi še naprej kričal, naj ga fantje dajo v „cajtenge“. Ampak po končanem opravilu je odšel k župniku zaveden fant Z., da ga povpraša radi večnega obrekovanja svojih faranov, posebno fantov. G. župnik, ki je bil pred župniščem, je takoj stekel menda po orožje in fantu zagrozil, če katero zine. In to na dan Rešnjega telesa, vpričo številnih faranov! No, g. župnik, le tako korajžno naprej. Na dan sv. birme bomo že poskrbeli, da bo g. knezoškof zvedel za vaše krščansko delovanje.

Št. Rupert na Dolenjskem. Pri nas smo prav na slovesen način praznovali poroko Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije. V sredo zvečer so bile razsvetljene vse hiše razen farovža in kaplanije. Sentrupertska šolska mladina je napravila ob pol 9. zvečer krasen mirozov s pevanjem državnih in narodnih himen. Spremljana je bila z ovacijami vsega prebivalstva in s streljanjem iz možnarjev. Ob 9. zvečer je bila slavnostna odborova seja Sokola. Na gričih okrog pa so goreli kresovi v znak udanosti in ljubezni vladarski rodovini. V četrtek po službi božji je šolska mladina praznovala slavlje s

kratkim govorom, nakar se je zapela državna himna. Nato so otroci vpri-zorili ljubko sliko: „Kraljici Mariji“. Šolska mladina se je nato med pejem narodnih pesmi igrala na šolskem vrtu. Vsem Šentrupertčanom ostane proslava poroke Nj. Vel. kralja Aleksandra I. s princezino Marijo v trajnem spominu.

Metnik pri Kamniku. Dne 12. februarja t. l. je naš župnik Franc Majdič povodom predpusne veselice tukajšnjega gasilnega društva nago-varjal svoje farane v cerkvi s priž-nice, naj se za božjo voljo ne udeležijo veselice in srečolova omenjenega društva. Izrazil se je, da on ne priznava nikake zabave ali veselice, četudi bi se priredila zato, da se pozida kakšna nova cerkev. In sedaj, dne 18. t. m., ko priredi srečolov in veselico klerikalna stranka, je pa nago-varjal svoje vernike k obilni udeležbi in to s prižnice. Ali g. župnik tako hitro pozabi dano besedo? Vsakdo pač ve, da prostovoljna gasilna društva ne pripadajo nikaki politični stranki, ker so namenjena v splošno pomoč brez ozira pripadnosti k tej ali oni stranki. Ravno tako se ve, da se morajo enaka društva vzdrževati sama. Zato so veliko bolj potrebna podpore kot pa zagriženi klerikalci, oziroma njihova stranka. G. župnik, strankarstvo naj izgine iz cerkve!

Hrastnik. Pri nas so na predvečer kraljeve poroke priredili baklja-do gasilci. Sokoliči vse doline so se je udeležili. Kemična tovarna in stek-larna pa sta darovali v proslavo večji znesek za pogostitev revežev v občinski sirotišnici.

Vransko. Tukaj smo dobili kapla-na, ki je tako lep in «fest», da žen-ske kar norijo za njim. Vsled tega je tako poživil katoliško in orlovsko življenje, da smo imeli zadnjo nedeljo tukaj čukarski shod. Za napredno in demokratsko Vransko je to gotovo lep uspeh in kaj za to, da je vzrok ljubezen raznih starih in mladih devic ter «dam» do prepovedanega sadu. Le tako naprej, sadovi ne izostanejo!

Sv. Pavel v Savinjski dolini. V nedeljo je bil tukaj krasno uspeli sokolski dan. Udeležilo se ga je mnogo kmetskega prebivalstva, kar nas iskreno veseli, ker je znamenje, da se ljudstvo obrača od one stranke, kateri služijo kot verni hlapci slaboznani čuki in katera prodaja Kristusna na miligrame po 30 srbrnih kronc!

Ptuj. Na predvečer kraljeve poroke smo priredili bakljado, ki se je je udeležilo vojaštvo, sokolski naraščaj, mestna godba, požarna bramba, gojenci «Dijaškega doma», gojenke Mladike in nebroj občinstva.

Da bi dobila vsaj kaj za pod zob in da bi si preganjala čas, sta se vrgla oče in sin na ribarjenje, to se pravi: trnek sta držala v reko, kolikor daleč jima je pač bilo dovoljeno. To je tudi bilo glavno opravilo Seldvilčanov, kadar so prišli na nič. Ob lepem vremenu, ko so ribe rade prijemale, jih je bilo videti na ducate, kako so romali s trnekom in vedrom venkaj. Če je človek šel ob bregu reke, je vsako ped naletel na koga, ki je lovil ribe: eden v dolgi, rjavi meščanski suknji, — bose noge v vodi —, drugi je stal v špičastem modrem fraku na stari vrbi, star kastorec (neke vrste klobuk) pomaknjen na stran na uho. Dalje je celo nekdo ribaril v raztrgani, rožasti spalni suknji ker ni premogel nobene druge več. V eni roki je držal pipo, v drugi pa protico s trnekom.

(Dalje prihodnjič.)

Množica je navdušeno vzklikala kralju in kraljici. Na dan poroke je bila zjutraj ob pol šestih budnica. Dopoldne ob 9. uri slavnostna služba božja, popoldne pa v prireditvi

«Jugoslovanske Matice» velika ljudska slavnost. Reči moramo, da državna in narodna misel v Ptuj na preduje od dne do dne.

Kmetijski glasnik

ODPRIMO OČI!

Če hočemo napredovati, potem je treba, da opazujemo pojave rastlinskega in živalskega življenja v naravi, da razmišljamo o vzrokih teh pojavov, da delamo poizkuse itd. Za vse to je treba seveda zmisla in zanimanja! Opazovanje in motrenje pojavov, ki jih vidimo pri rasti in razvoju kmetijskih rastlin in živali, to je važen pogoj, če hočemo priti v kmetijski stroki naprej. To so — bi rekel — nekake vrste račun, ki jih delamo o tem, kako si je pomagati in kaj je ukreniti, da pridemo do boljših uspehov.

Zdi se, da vse premalo opazujemo in da se premalo pečamo s podrobnimi vprašanji kmetijskega pridelovanja. Sicer bi bili lahko prišli že v enem in drugem pogledu naprej. Kot poljedelci moramo delati na to, da se rodovitnost naše zemlje dvigne in da storimo vse, kar treba, da dosežemo ta cilj. Z dobrim gnojenjem, s pravilnim obdelovanjem in s skrbnim pridelovanjem različnih sadežev moramo dvigniti rodovitnost zemlje na čim višjo stopnjo. Zemlja v rokah pridelnega poljedelca je radodarna in neizčrpna v svoji rodovitnosti.

Da se premalo pečamo z vprašanji pridelovanja naših rastlin, o tem nam priča to starokopitno obdelovanje naših njiv na ogone in ozke kraje, ki ga še zmeraj opazujemo v legah, kjer tega ni prav nič potreba. Le pogledimo sadeže po teh njivah! Prav sedaj je zopet čas, da razmišljamo o tem vpraša-

nju. Pogledimo na te njive! Povsod se lahko prepričamo, kako *pomanjkljiva in neenakomerna* je vsa rast po teh ogonih! Kako *redko, slabotno in malovredno* je žito, ki raste po teh razorih! Koliko prostora gre po nepotrebnem v izgubo! In kako uspešna in enakomerna je po drugi strani rast po tistih njivah, ki so obdelane „na ravno“ ali „na plohi“. Ali res ne vidite teh razlik? Zakaj se tedaj držimo oranja na tako ozke kraje, če trpimo škodo? Pri okopavinah nam gre s temi ozkimi kraji *ne samo 10 odstotkov* prostora in pridelka v izgubo, ampak *celih 30 odstotkov*. Cela tretjina! Le pogledjte prazne prostore, ki jih zavzemajo po teh legah tisti prazni razori, pa se lahko prepričate, da je res tako. Zakaj vztrajamo tedaj še naprej pri tem obdelovanju, če je zemlja sama na sebi dosti globoka, lega pa ugodna? Ali ni čudno, da se držimo te stare navade vzlic temu, da vidimo na levo in desno, kako izvrstno nam raste nemška detelja na njivi, ki je na ravno obdelana, in kako se rž, domača detelja itd. poleg nemške detelje pomanjkljivo razvijajo po teh ogonih?

Ti pojavi nas morajo pripraviti do tega, da opustimo ozke kraje in da se poprimemo obdelovanja brez krajev. Namesto dveh vrst plugov, kakor jih rabimo sedaj po Gorenjskem, zadostuje v takih legah en sam plug, ki naj reže vse brazde na eno stran. Takega obdelovanja se lotimo in ugodni uspehi se v kratkem pokažejo.

Obrtni glasnik

OBRтна RAZSTAVA V CELJU.

Vse dela, vse se pripravljajo od blizu in daleč, da poseti to velepomembno razstavo, v kateri se bo videlo delo našega obrtništva. Ob tej priliki bodo obiskovalci mogli videti uspehe 29-letne obrtniške organizacije, katero je prvo počelo ravno «Celjsko obrtno društvo». V tej razstavi se bo pokazala živavost in samozavest našega obrtništva, da se ne ustraši ne truda, ne stroškov, da tako pokaže neupogljivo voljo v dosego najvišjega cilja, ki ji je, da hoče še nadalje obdržati dober sloves solidnosti in zmožnosti.

Kličemo še enkrat vse, še ne pis-meno prijavljene razstavljalce, obrtnike iz vse Slovenije, da v najkrajšem času prijavijo svoje predmete, ki jih nameravajo razstaviti, ker je razstava pripravljena za največje indu-

strije in najmanjše obrtnike, od katerih bo vsak imel svoj dobiček.

Poleg dosegljivega uspeha je pa tudi dolžnost vsakega obrtnika, da se razstave udeleži, ker le s tem pokaže obrtništvo, da še ne misli izginiti s površja, kakor se mu prerokuje, ampak da se dviga k novemu in silnejšemu življenju, in to naj se pokaže od 12. do 22. avgusta 1922. na «Obrtni razstavi v Celju».

Gospodarstvo

VINSKA RAZSTAVA LETA 1922.

Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe v Mariboru je na svoji seji sklenil, da se udeleži z vini iz svojega območja: 1.) pokrajinske obrtne razstave v Mariboru, 2.) po možnosti tudi vinske razstave v Za-

A. Roj:

Toča

Na praznik sv. Duha so se pripodili nad Kravjo vas temni oblaki. Zabliskalo se je in zagrmelo, da se je zemlja stresla. Burja je zatulila ter vsula na žitno polje in vrtove suho točo. Čez pol ure je bilo domalega vse uničeno, kar je ležalo na južno stran vasi. Ljudje so molili in kleli, a pomagalo ni ne eno, ne drugo. Ženske so se zbirale po nevihti in med jokom in stokom so hitele z jezikom olajšati svoje gorje.

„Ti prekleti farji so nam to naredili!“ je vpila Kurnikova Jera, ker ni bila sprejeta v Marijino družbo.

„Sam ljubljanski škof je hodil tod okoli, in to ne pomeni nič dobrega!“ je dodala Brinovka, ki je pri spovedi dobila „ta suho“.

„Ne verjemite,“ je regljala Koprivka, „krivi so liberalci in demo-

krati, ker ne hodijo v cerkev in duhovnike dajejo v cajtenge!“

„Pa naj bi toča samo tistim pobila, pa ne nam, ki hodimo v cerkev, dajemo za maše in hodimo na božjo pot!“ je ostro dostavila Repnikova Zefula, ki je nosila škapulir.

Tedaj pa je prisopihala od doma debela Lokarica z obširnim vampom, špičasto brado, ostrim nosom, umazana in hudobna, da so se je vsi miroljubni ljudje ogibali. Znala pa je moliti in klicati vse svetnike, še latinski očenaš, je rekla, da zna. Vse novice, ki so se godile ali niso godile petdeset let nazaj in naprej, vse je vedela in obirala je vse sosede, žive in mrtve, in naročena je bila na „Domoljub“, „Stražo“ in „Presveti glasnik“. Ta ženska se je vstopila v sredino in sopihaje začela:

„Tako vam povem, da moramo mi verniki trpeti zavoljo nekaterih brezvercev, antikristov in koruznikov, ker v sv. pismu je rečeno, da morajo ne-

* Za časa poletja, ko ljudje na deželi nimajo časa mnogo čitati, bo izhajala «Domovina» zmanjšana, kakor lani, in bo le vsak mesec imela prilogo. Jeseni pa bo imela zopet 8 strani. Navzlic zmanjšani obliki pa bo prinašala kot sedaj vse važnejše dogodke in zanimivosti, da bodo cenjeni čitalci in čitalke še vedno zadovoljni z nami.

* Kronanje kralja Aleksandra se bo po poročilih listov vršilo dne 17. avgusta t. l.

* O proslavi kraljeve poroke v Sloveniji smo prijeli iz vseh krajev mnogo obširnih poročil. Žalibog vsled pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti vseh tako obširno. V splošnem so se občine kar kosale med seboj, katera bo lepše proslavila ta dogodek, znak, da je naš narod toliko zrel, da se zaveda svojega položaja. Ob tej zavesti mora pasti vse hujskanje raznih mračnih hujskačev v nič — in tako je prav.

* Kraljevski par ob državni meji. Pred par dnevi sta se odpeljala kralj in kraljica na Rakek in od tam daljšo progo ob državni meji. Ljudje so ju povsod prisrčno pozdravljali.

* Kralj in kraljica v Kranjski gorji. Kranjsko goro sta 15. t. m. посетila kralj in kraljica. Pred hotelom «Razor» je pozdravil kraljevo dvojico brat predsednika narodne skupščine, gospod Milan Ribar. Ljudstvo je povsod navdušeno vzklikalo kralju in kraljici in se je takoj zbralo v velikem številu, čeprav ni bilo obveščeno o visokem obisku.

* Princ Gjorgje težko bolan. Princ Gjorgje je po poročilih iz Pariza težko obolevljal na živcih. Letu 1915. je zadobil v vojni dvoje težkih ran in je bolehal že ves čas odtlej. Sedaj so ga morali oddati v neko pariško zdravilišče.

* Prijatelji mladine. Z Globokega pri Brežicah nam pišejo: Nahaja se na deželi precejšen odstotek otrok, ki se še nikdar niso vozili po železnici, tem manj imeli priliko videti in pojmiti zanimivosti svoje domovine. Koliké važnosti so za to mladino daljši poučni izleti, ni treba posebej poudarjati. Vpoštevajoč to dejstvo, sta darovala tukajšnja mladina ljubega gospod Franc Kenc ml. 800 in katehet gospod Franc Toplak 100 kron v svrhu prireditve poučnega izleta, ki se je že izvršil v Rajhenburg, Krško in Videm. V imenu mladine najlepša hvala! Prvoimenovanemu je pred kratkim umrl sinček, ki se je neizrečno veselil izleta. Oče njegov meni: «Ker mojemu ljubljencu ni bilo mogoče na izlet, omogočil bi rad isto veselje v podvojeni meri vsaj njegovim tovarišem...»

* «Naša Vas», glasilo republikanca dr. Novačana, je sodnijsko ustavljena in prepovedana.

* Vojaški begunci. Opozarjamo občinstvo, da priporoča svojcem in znancem, ki so ubežali od vojakov v času od 5. aprila 1920. do 8. junija 1922., naj se vrnejo na svoja službena mesta do 1. julija t. l. Ako to stori, jim je na podlagi amnestije, izdane o priliki kraljeve poroke, odpuščen vsakršna kazen. Poslužite se prilike, dokler je še čas!

* Dr. Šusteršič, nekdanji vodja klerikalne stranke, se baje vrne v Jugoslavijo. Menda se je zavzela zanj radikalna stranka, ki pričakuje, da bo Šusteršič del današnjih klerikalnih Slovencev iztrgal iz rok današnje pogubonosne klerikalne politike. — Bomo videli!

* Letina na Štajerskem kaže precej dobro. Le oves je skoro povsod slab. Tudi je upati na dobro vinsko letino. Le trava je slaba in bo malo

banka d. d. S tem je največje industrijsko podjetje prišlo v območje jugoslovanskega kapitala, za kar gre velika zasluga generalnemu ravnatelju Slavenske banke g. Avgustu Praprotniku, ki je dosegel po dolgih pogajanjih odločujoč vpliv jugoslovanskega kapitala na Trboveljsko družbo pod vodstvom Slavenske banke.

= 15 velikih, železnih mostov je prejela naša vlada iz Nemčije na račun vojne odškodnine.

Beleške

+ V demokratskem klubu v Beogradu je bila 15. t. m. izrečena vsem demokratskim ministrom soglasna zaupnica.

+ Ponovna demisijska ministra dr. Žerjava. Minister za socialno skrbstvo dr. Žerjav je ponovno ponudil demisijsko z izjavo, da mu bolezen ne dopušča, vrniti se do 1. julija na svoje mesto. Če se bo njegovi želji ustreglo, še ni znano.

+ Veliko zborovanje demokratske stranke se je vršilo v nedeljo v Virginostu pri Karlovcu. Prisotnih je bilo okoli 8000 ljudi, ki so prirejali viharne ovacije govornikom zlasti ministru Pribičeviću. Ludstvo povsod odpira oči in zapušča stranke, ki ga le za nos vlečejo.

+ Proti Kamenarovičevim gonji. Zaupniki demokratske stranke za litijski okraj so na sestanku dne 11. t. m. v Litiji odločno zavrnilo vse klevete napram stranki in njenim predstavnikom in izrekli napadenim popolno zaupanje.

+ Za časopisno gonjo ni škoda denarja. Ravnatelj, Jadranske banke Kamenarovič se silno smili denar, katerega je dala Jadranska banka pod prejšnjim njenim ravnateljem g. Praprotnikom za politične svrhe JDS, ne zdi se mu pa škoda denarja, katerega je v maščevalni mrznosti izmetal za to, da bi potom časopisja škodoval dobremu imenu demokratskih voditeljev. Ta vsota že davno presega ono svoto. Pa kaj za to, samo da se gospod Kamenarovič in njegovo zaledje lahko gostobesedno izkušata znesti nad osebami, ki jih on, še bolj pa njegovo zaledje ne marata.

Prosveta

H. Sienkiewicz: Z ognjem in mečem. Povest iz davnih let. Prevel dr. R. Mole. Ilustracije Olivove. Založila Tiskovna zadruga. 1 snopič. Cena snopiču 7 Din, po pošti 7.50 Din. Napovedana nova izdaja znamenitih Sienkiewiczovih romanov je začela izhajati. Pred nami leži 1 snopič romana „Z ognjem in mečem“, ki obsega 4 pole velikega formata in pinaša dve dobro uspeli ilustraciji. Posamezni snopiči bodo izhajali mesečno. En snopič velja po pošti 7.50 Din. Naročnino in poštnino vsaj za dva snopiča naprej je treba poslati na Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Sokolstvo

Sokolsko gledališče v Radovljici priredi v proslavo prvega bivanja naše kraljevske dvojice na Bledu v nedeljo, dne 25. t. m. v Sokolskem domu v Radovljici slavnostno predstavo. Uprizori se izvirna J. Špicarjeva noviteta «Osvobodjenci». Pri predstavi sodeluje društveni salonski orkester. Začetek ob 20. in pol.

Jezdni odsek «Sokola» v Ljubljani je praznoval 11. t. m. razvitje zastave. Slavnost je otvoril br. Kajzelj, nakar je kumica gospa dr. Lavrenčičeva izročila prapor praporščaku br. Janušiču. Lepo uspelo slavnost je opoldne zaključil koncert na vrtu Narodnega doma.

grebu in 3.) vinske razstave v Beogradu, ki se nameravata prirediti prihodnjo jesen. II. ljubljanskega velesejma se kot tak letos ne udeležijo, ker se ni oglasilo dovolj udeležencev. Vinogradnikom iz ptujskega, ormoškega, celjskega in bizeljskega vinskega okoliša priporoča udeležbo z vini na letošnjih sadnih, oziroma vinskih razstavah v Ptuju, oziroma Celju. Obenem je odsek sklenil, zaprositi Kmetijsko družbo v Ljubljani, da dá v to svrhu odseku na razpolago na mariborsko oblast pripadli del državne podpore, katero je družba prejela od kmetijskega ministrstva v svrhu pospeševanja vinskih razstav. Odsek je med drugim na željo zainteresiranih krogov sklenil, da se označba «šavsko-sotelski vinski okoliš» opusti, v rabo pa stopi označba «bizeljska vina» za vina, ki se pridelajo v sevniškem, kozjanskem in brežiškem okraju. Končno se je odsek bavil s težkočami pri izvozu naših vin ter sklenil ponovno podvzeti korake glede pospeševanja izvoza naših vin v Avstrijo.

Vedno rastoči pridelovalni stroški, vedno višji davki ter vinska konkurenca posameznih vinorodnih pokrajin v lastni državi, popolno mrtvilo na vinskem trgu, ker ni izvoza, ogrožajo obstoj našega vinogradništva. Potrebno je torej, da storimo vse za vinogradništvo. Pozivljajo se torej vinogradniki že sedaj, da se prijavijo za udeležbo ter grede odseku pri njegovih stremljenjih na roko, da bo uspeh namenjenih razstav tem bolj. Natančnejša navodila glede udeležbe na vinskih razstavah slede.

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi dne 20. t. m. se je dobilo: 100 avstrijskih kron za okoli 48 p, 100 laških lir za 365 do 370 dinarjev, 100 češkoslovaških kron za 145 in pol do 147 dinarjev, 100 nemških mark za 24.25 do 25 dinarjev, 1 dolar za 72 in pol do 74 in pol dinarjev.

= II. ljubljanski vzorčni veliki sejem. (Od 2. do 11. septembra.) Svojo udeležbo je priglasilo že mnogo svetovnoznanih tvrdk. Posebno strojne veletovarne, domače in tuje, bodo zastopane v častnem številu. Njihovi vsakovrstni stroji, ki bodo cel čas sejma v pogonu, bodo oživiljali sejmšče. Zelo bogato bodo zastopane tudi usnjarska, lesna in kemična industrija z najboljšimi svojimi izdelki. Preskrbljeno bo letos tudi sicer za vse potrebe udeležencev. Ker se je lani opažalo pomanjkanje gorkih jedil na sejmšču, bo letos uprava velesejma postavila velesejmsko restavracijo, kjer se bodo po zmernih cenah dobila tudi gorka okrepčila, od preprostih do najfinejših. Vele-

sejmški «Vestnik» je vzbudil splošno zanimanje in je povpraševanje po njem tako veliko, da je prva številka vzlic visoki nakladi izšla že v drugi izdaji. Koncem meseca izide druga številka, ki bo po svoji vsebini še zanimivejša in pestrejša od prve. Z razdeljevanjem prostorov se je deloma že začelo, zato naj vsi zamudniki čimprej pošljejo svoje prijavnice uradu ljubljanskega vzorčnega velesejma v Ljubljani, Gospodsvetska cesta, telef. int. 140.

= Žitni trg. Pretečeni teden se cene niso mnogo spremenile. V Bački je stala pšenica 1620 K, v Slavoniji pa 1540 do 1550 K. Koruza je stala v Zagrebu 1390 do 1400 K, v Vojvodini pa samo 1280 do 1300 K. Cena moki št. 0 franko Zagreb je bila 23.60 K do 23.80 K, z baških postaj pa 22.50 do 22.80 K. Inozemstvo radi visokih cen ni pretečeni teden po našem žitu nič povpraševalo.

= Na svinjski sejem v Mariboru dne 16. t. m. so pripeljali 196 svinj. Cene: prašički 4 do 5 tednov stari komad 400 do 500 K; 7 do 9 tednov stari komad 700 do 840 K; 3 do 4 mesece stari komad 1600 do 1800 K; 8 do 10 mesecev stari komad 2000 do 2400 K.

= Živiški trg. Pretekli teden so bile na Hrvatskem sledeče cene za kg žive teže: prvovrstna goveda 40 do 44 kron, drugovrstna 32 do 36 K, tretjevrstna 22 do 28 K, svinje 68 do 76 kron. Radi visokih cen inozemstvo ni pri nas nič nakupovalo. Iz Zagreba poročajo, da bodo vsled tega na Hrvatskem cene kmalu padle.

= Zveza jugoslovanskih mlinov, pri kateri so včlanjeni tudi večji mlinci iz Slovenije, je imela 15. t. m. v Zagrebu svojo redno glavno skupščino.

= Posojilnica v Framu, registrirana zadruga z neomejeno zavezo, ima 29. t. m. redni občni zbor v posojilnični sobi.

= Stanje vinogradov v Jeruzalemu pri Ljutomeru je dobro. Vse vrste, tudi pozne, so že v cvetju. Vreme je za cvet ugodno. Kaže le, da se bo treba zelo boriti z različnimi boleznimi. Peronospora se ponekod že prikazuje. Tudi delo je ponekod zaostalo vsled pomanjkanja delavcev. Kvalitetnih vin je še mnogo v zalogi v ormoško-ljutomerskem okolišu. Kupčija pa počiva, ker lastniki ne silijo k prodaji, na drugi strani pa tudi kupcev ni, ker so vsled dobrih izgledov na vinsko letino vzdržljivi.

= Povišanje delniške glavnice Trboveljske premogokopne družbe. Trboveljska premogokopna družba poviša svojo delniško glavnico na 100 milijonov kron. Večino novih delnic je prevzela Jugoslovanska

uboga, strela užgala hišo da je najhujše pobila toča Lužarju, ki vedno maše plačuje in hodi na božja pota? Kadar duhovniki in škof naredijo tako točo, ki bo samo nam demokratom naredila škodo, vsem farovškim podrepnikom pa prizanesla, tedaj jim bomo verjeli in jih vse ubogali, hodili na božja pota in dajali za maše. Dokler pa tega ne morejo, bomo z veseljem brali „Domovino“, ubogali svojo pamet in se ogibali klerikalnih lažnivcev, kakor so „Domoljub“, „Straža“ in „Glasnik“! Amen.

Pri krščanskem nauku.

Dekan obišče šolo in vpraša pri tej priliki malega Pepčka:

«Ti, ali veš, kaj je bil sveti Peter?»

Pepček, ki ni še nikoli razmišljal o tem, je v zadregi. Katehet hoče pomagati in nadaljuje: «A-A-Apo»

«Apotekar,» se zdajci odreže Pepček.

dolžni prenašati grehe nečistnikov, kakor župnik Magajna v Rakitni, župnik Švon pri Sv. Križu, trboveljski mežnar in veliko drugih mučnikov, pa v nebesih nas čaka zlata krona in večno plačilo! Zmagovito se je ozrla umazana ženska s svojimi hudobnimi, sivimi očmi okoli sebe, se obliznila, ker je ravno pred nevihto ukradla mladi gospodinji 5 jajc, si jih spekla in slastno pojedla na tihem, potem pa zalila z brinjevcem.

Oglasila se je še Zajčeva Nežula in odločno rekla: „Jaz vem, da je vse nesreče krivo to, ker ima naša cerkev čekmoštra, ki na koruzi živi!“

Vse je utihnilo, tudi Lokarica je samo z brado pomigala ker se je velikokrat pri koruzniku zastoj napila.

Pristopil pa je tedaj pameten kmet Borovnik, ki je nejevoljen poslušal neumno babje govorjenje, in dejal:

„Ali ne veste, da je Rupniku, ki duhovnikom vse verjame in jih vse

